

MŪSU Lietuva

Jornal Lituanu «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL
Dr. José Ferreira Carrato
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S :
AV. ZELINA, 515 — C. POSTAL 371
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA
CR.\$7,00

NR. 538 (43)

SÃO PAULO — BRASIL — 1959 M. SPALIO MĒN. — OUTUBRO 24 D.

XII METAI

Netikėta Staigmena Iš Vašingtono; JAV atstovu Rūmų komisija Pasmerkė Chrusčiovo Veikla

Pavergtųjų Tautų darbuotojų veikla nelieka be pasėkų

Praėjus vos kelioms savaitėms po Chrusčiovo viešna-gės Amerikoje, JAV Atstovų rūmų specialioji komisija neamerikinei veiklai tirti nutarė ir paskelbė raportą, kuriuo, remiantis liudininkais ir dokumentais, smerkiama Chrusčiovo veikla Stalino laikais nerusų kraštuose, ypač Ukrainoje, 1930-1943 metais kada bado ir masinio žudymo prie-monėmis buvo išaikiinta daug Ukrainos gyventojų. Chrusčiovo veidui ir veiklai išryškinti tai būdingi įrodymai.

Ir šiuo ir kitais atvejais aiškiai pasirodė, kiek svarbi ir prasminga yra lietuvių ir kitų pavergtųjų tautų darbuotojų aiškinamoji veikla. Nuolatinė VLIKo, ALTo, LLK, PET, PLB, Diplom. T-bos ir kt. org-jų veikla atveria laisvajam pasauliui akis ir skatina jį apsisprasti su mintimi, kad be Pabaltijo ir kitų pavergtųjų tautų išlaisvinimo negali būti jokios pastovios taikos Europoje.

Ruošiami Specialūs Daliniai Partizaniniai Karai

JUOSE YRA IR LIETUVIŲ

2. Savaitraštis «Vorwaerst» (Bonn), remdamasis žurnalais «US News & World Report», «Newsweek», «Stars and Stripes» ir kitais šaltiniais, š. m. 40 numeryje plačiai aprašo amerikiečių kariuomenės specialiuoju dalinių, skirtų partizaniniam karui, apmokymą. Tie daliniai pradėtų veikti tada, jei kiltų trečiasis karas. Pereitas karas parodė, kad partizaninis karas gali būti labai reikšmingas.

Jau kuris laikas vienas toks specialus dalinys yra ir Bavarijoje. Gera dalis to dalinio vyrų yra Rytų Europos tautų kilmės, jų tarpe yra ir lietuvių, latvių, estų. Vieno tokio dalinio vadas esąs Rytų Europos kilmės pulkininkas Michael Paulick. Saugumo sumetimais kiekvienas vyras, prieš priimant į tą dalinį, esąs labai kruopščiai ištiriamas. Ap mokymas vyksta ir Vokietijoje ir Jungt. Amerikos Valsty-

bėse. Tinkami vyrai tam tikromis sąlygomis gauna JAV pilotų lietuvių. Dalinių apmokymas labai kietas. Karo atveju jie parašytais nusiūstais į priešų užfrontę ir ten išvystytą partizaninę veiklą. (Kaip atmena me, pereitame kare ypač sovietai plačiai pasinaudojo partizaniniais veikimo būdais, sprogdindami užfrontyje geležinkelio linijas, traukinius, pastatus ir t. t.). Moderniniame kare partizaninė veikla, reikia manyti, bus dar intensyvesnė.

Nepaisant visų pastangų siekti nusiginklavimo ir taikos, abi pusės, ir Rytai ir Vakarai teberuošiasi karui. Niekas nenori būti kare užkluptas nepasiruošęs. Nors atominių ginklų išradimas kariaujančioms šalims ir visam pasauliui grėšia milžiniškais sunaikinimais, visvien niekas netiki, kad karų jau nebus, ypač kai dažnai girdimi valstybės vyrų grasinimai karu.

Kaimo klubai esą uždaryti. Juose jaukumo nėra per pėdą. Mažai kas juose lankosi. Ateistinės paskaitos vykstančios tik pačiuose centruose ir tokiuose parengimuose vis tie patys asmens, kurie jau savaime netiki. Į viensėdijas lektorai nevyksta. Visame rajone esanti tik viena biblioteka. Kovingų ateistų veikimo pėdsakų nematyti nė centruose. Iš 360.000 kolchozininkų tik 94.000 yra prieinami radijo transliacijoms.

BRAZILIJA ATNAUJINS SANTYKIUS SU RUSIJA

Šiomis dienomis Brazilijos vyriausybė pranešė kad su Rusija atnaujinama prekybinių santykius. Šiam reikalui yra paskirta specialioji komisija, kuri šio mėnesio pabaigoje, ar kito pradžioje, vyks Maskvon pradėti tartis prekybos reikalais. Diplomatiniais santykiais, bent

šiuo metu, nebus atnaujinti.

Brazilija tikisi daug kavos Rusijai parduoti. Tačiau ar išsipildys viltys? Rusijoje žmonės geria arbatą, bet ne kavą. Be to, žmonės prie komunistinės santvarkos yra nusikurę, neturės už ką kavos pirkti.

Brazilai tikisi kavą ir naftą keisti.

Sovietų Rusijos vyriausybė išvarė vieną aukštą Amerikos pasiuntinybės Maskvoje pareigūną. Buvo šitaip. Sargybai prie pasiuntinybės ir kitiems panašioms reikalams, yra prisiūstas tam tikras skaičius jūrininkų. Jų viršininkas Russel A. Langelle, spalio 17 d., vykdamas į tarnybą, išlipant iš autobuso, staiga penkių vyrų buvo sulaukytas, įmestas automobiliu, buvo užkimšta burna ir nuvežtas į vieną namą, kur buvo iškrėstas, tardytas ir buvo jam siūloma sutikti pranešinti rusams Amerikos valstybės paslaptis. Pasiūlymą atmetus buvo jam ir jo šeimai grąšinama. Po to buvo paleistas.

Amerikos vyriausybė už tai pareiškė protestą, kurį rusai atmetė. Russell Langelle rusų vyriausybės buvo paprašytas apleisti kraštą. Atrodo, kad šitaip ir bus baigtas incidentas.

Šiomis dienomis Jungtinių Tautų Organizacijos susirinkime buvo iškeltas Tibeto klausimas. Kaip žinome Tibetas neseniai komunistinės Kinijos okupuotas. Ten, kaip visur, kur komunistai valdo, yra vykdomas žiaurus teroras. Gyventojai persekiojami, tremiami, grūdami į koncentracijos stovyklas. Pirmas šiuo klausimu kalbėjo Irlandijos atstovas Aiken, kuris pareiškė, kad Tibetas yra atskira tauta su savo istorija, kultūra ir religija. Būti kieno nors vasalu praeityje, dar ne reiškia juo būti visuomet. Ir Jungtinių Tautų Organizacijoje yra daug tautų, kurios irgi savo laiku buvo kitų priklausomybėje. Tylomis pro vykdomas Tibeto persekiojimus negalima praeiti, nes Jungtinių Tautų Organizacija galėtų susilaukti tokio pat likimo kaip ir kadaise Tautų Sąjunga.

Už Tibetą dar kalbėjo eilė atstovų. Prieš pasisakė, kaip ir buvo galima laukti, kitaip jau kalbėti šitokiais klausimais negali Rusijos atstovas. Jis sako, kad iškėlimas Tibeto klausimo yra kišimasis į Kinijos vidaus reikalus. Tais pat žodžiais atsako kaip priemenamos Pabaltijo Tautos, girdi tai esąs kišimasis į Rusijos vidaus reikalus.

Didžiųjų viršūnių konferencija buvo pramatyta sušaukti pradžioje gruodžio. Šveicarijoje Bet šiam pasiūlymui priešinasi Prancūzijos prezidentas De Gaulle. Jis didžiuo susitikimą nori nukelti ir ateinančius metus. Jo šitokią nusistatymo priežastis: nori susitvarkyti pirma su Arželija.

Amerikoje, geležies ir plieno darbininkų streikas, trukęs virš devyniasdešimt dienų, būt buvęs tęsiamas ir toliau. Bet krašte trūkstant fabrikams plieno ir kitokios medžiagos, valstybės prezidentas, remdamasis krašto saugumo įstatymais, įsakė darbininkams grįžti darban. Aštuonias dešimties dienų metu darbininkų ir darbdavių atstovai tarsi dėl atlyginimo pakėlimo. Jei nesutartų, tuomet būtų šaukiami darbininkų sindikatų susirinkimai ir patys darbininkai turėtų spresti; eiti iš naujo streikan, ar priimti siūlomą atlyginimą.

Ka kurie geležies fabriku sindikatai, ypač Gary miesto apylinkėje, Indianos valstijoje, nutarė savanoriškai grįžti darban ir tuo būdu baigti ilgai trukusį streiką.

Nors Lenkija yra žemės ūkio kraštas, tačiau iš ten ateinančios žinios sako, kad yra didelis maisto produktų trūkumas. Paskutiniu metu pragyvenimas pakilo dvidešimties penkis procentus.

Vakarų Vokietijos ministras pirmininkas Konrad Adenauer, mėn. 17 d. vyks į Londoną. Kelionės tikslas - rasti bendrą kalbą pasaulinės politikos klausimais, kuriais šiuo metu Londono ir Bonnos nusistatymai nesutampa. Daugiausia tai liečia būsimą viršūnių susirinkimą ir jame svarstyti klausimų dienvartarę ir sprendimo būdus.

IR BRAZILIJOJE PRASIDĖS DIDELI STREIKAI

São Paulo miesto geležies fabriku, mekanikos bei elektros reikmenų dirbtuvių darbininkai, jei jiems nebus pakeltas atlyginimas ligi trečios dienos lapkričio, pradės streiką.

Atrodo kad lapkričio mėnesis bus streikų mėnesis, nes ir kitų sričių darbininkai prašo pakėlimo atlyginimo, kurio negavę išeis streikan.

Brazilija ne tik pupelės iš Amerikos perka, bet ir mėsą iš Argentinos.

Spėjama, kad sausio mėnesį bus pakeltas vadinamas salario minimo — atlyginimo minimumas.

Brazilijos Federalinio Vyriausio Tribūnalo pirmininkas ir nariai kritikuoja respublikos prezidentą už naujos sostinės skubų statymą, kuris visą kraštą įstūmė į ekonominius sunkumus, taip pat ir pastatų projektą. Pavyzdžiui Vyriausiam Tribūnolui skirtos patalpos visai yra nepritaikytos prie jo paskirties. Tribūnalo nariai nepatenkinti kad prieš statant nebuvo atsiklausta jų nuomonės.

Žemės ūkiui skirtos lėšos taip pat sunaudotos naujos sostinės statybai. Į ten nuėjo ir įvairių institutų santaupos.

Daug trukšmo sukėlė parlamentas ir spaudoje Brazilijos

jos vyriausybės pirkimas laivo-lėktuvnešio «Minas Gerais» kuris atsieis apie 60 milijonų dolerių. Girdi, Brazilija su nieku nekariaus, jai nereikia tokių pabūklų. Gi prezidentas pateisina. Tai buvęs buvusių dviejų vyriausybų projektas. Brazilija turi trptautinius įsi pareigojimus ginti Pietų Atlantą. Pirkto Argentina, turi pirkti ir Brazilija.

Argentinos ekonomijos ministras Alvaro Alsogaray, per radijo ir televiziją kalbėdamas į tautą pareiškė, kad yra gauta iš Amerikos reikalinga paskala nustatyti valdžios programai ir ekonomiam pastovumui įgyvendinti.

JANIO QUADROS EIS Į RINKIMUS

Rio de Janeiro vyksta dideli politiniai manevrai susilpninti Janio Quadros kandidatūrai. Kandidatas į prezidentus maršalas sutiktų atsiimti savo kandidatūrą, jei susitarė vieną kandidatą išstatyti, kuriuo turėtų būti Baios gubernatorius Juracy Magalhães. Jis dabartinei vyriausybei yra priimtinesnis negu Janio Quadros, kuris įėjęs prezidentūron visus laukan išluotų. Todėl kad to atsisakytų, vyriausybė remiančios partijos viską daro kad tik Janio Quadros nebūtų išrinktas. Bet Janio Quadros tiesiai eina prie tikslo: savo kandidatūros atsisakymas ir eis į rinkimus Gandai apie diktatūros paskelbimą ir rinkimų sutrukdyimą, atrodo, neturi pagrindo.

Spalio mėn. 16-17-18 d. Rio de Janeiro, krikščionių demokratų partijos kongrese Janio Quadros kandidatūra į prezidentus oficialiai patvirtinta. Į vice prezidentus išrinktas kandidatu Fernando Ferrari. Maršalas Juarez Tavora irgi remia Janio Quadros kandidatūrą.

Eina gandai, kad São Paulo truks mėsos, jautienos, kurios tik tris kartus per savaitę bus mėsinėse.

Nežiūrint mėsos trūkumo, mėsa užsienin išvežama. Šiomis dienomis dideli kiekiai išvežti Italijon ir Vokietijon.

Eina gandai, kad Kruščiov dar šiais metais noris aplankyti Prancūziją.

Prancūzijos prezidentas nori, kad viršūnių konferencija įvyktų neankščiau ateinančio pavasario. Jo nuomone konferencijai reikia gerai pasiręnti.

Kuboje dar vis neramu. Virš Havanos skraidė nežinomi lėktuvai išmėtydami propagandinius lapelius prieš Fidel Castro vyriausybę. Kariuo menė ir nežinomas lėktuvus atidarė kulkosvaidžių ugnį. Lėktuvai irgi atsisauė.

Vilniu Atidarius Uzsienio Turistams, cia Lankësi Pirmoji Svetimu Krastu Žurnalistu grupë

(Elta) Spalio pirmomis dienomis Vilniuje lankësi pirmoji užsienio spaudos atstovų ekskursija po to, kai Maskva nuėmė nuo Vilniaus draudimą užsieniečiams lankytis. Iki šiol čia lankydavosi tik satelelinių kraštų turistai ir žurnalistai. Ir šioje žurnalistų grupėje buvo spaudos atstovų iš anapus geležinės uždangos, bet buvo ir nekomunistinių valstybių spaudos atstovų. Į Vilnių buvo atvykę laikraščių korespondentų iš Čekoslovakijos, Jugoslavijos, Didž. Britanijos, Kanados, Italijos, Albanijos, Fed. Vokietijos («Frankfurter Allgemeine») korespondentas Hermanas Poerzgea), Lenkijos (jų tarpe lenkų radijo atstovas Mečislovas Savickis), Bulgarijos, Kopenhagos, Olandijos.

Atvykusiuosius Vilniaus geležinkelio stotyje pasitiko Lietuvos Žurnalistų sąjungos valdybos p-kas J. Karosas, Lietuvos draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis draugijos p-kas P. Rotomskis, ir kai kurių laikraščių redakcijų atstovai.

Atvykimo dieną užsienio žurnalistus pakvietė lankyti Valstybiniame operos ir baleto teatre, kur buvo statomas J. Juzeliūno baletas «Ant marių kranto». Kitomis dienomis užsienio žurnalistai susipažinę su Vilniaus miesto architektūriniais paminklais, apžiūrėję «Elfos fabriką, lankësi Liaudies ūkio taryboje, Vilniaus gelžbetoninių konstrukcijų gamykloje, Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijoje, Vilniaus universitete ir kitur. Žurnalistams buvę progos kalbėtis ir su «atskirais miesto gyventojais, darbininkais», bet šiaip jau aišku, kad užsieniečiams buvo rodoma tik tai,

kas jiems «galima» rodyti. Visur eita grupėmis, visur ėjo palydovai, o «angelai sargai» buvo ne tik iš sovietinių pareigūnų tarpo, bet ir iš tarpo kai kurių ekskursijos dalyvių, tikrų komunistų.

Spalio 2 d. užsienio žurnalistai buvo pakviesti į Vilniaus «Tiesos» redakciją, ten susitiko su keletu Lietuvos žurnalistų. Kokios informacijos buvo teikiamos svečiams, galima sau įsivaizduoti jau vien iš to fakto, kad į užsieniečių paklausimus atsakinėjo maskvinis rporas Lietuvoje, «Tiesos» vyr. redaktorius G. Zimanas, tas pats, kuris, neseniai grįžęs iš Amerikos, tokį kreivą ir tendencingą vaizdą pateikė savo skaitytojams apie Amerikos gyvenimą. — Žurnalistų grupė spalio 3 d. iš Vilniaus išvyko į Rygą.

PABALTIJO KRAŠTŲ BOLŠEVIZACIJOS PROCESAS JAU UŽBAIGTAS?

Jau prieš užsieniečių žurnalistų grupę Pabaltijo sostinėse lankësi atskiri užsieniečių žurnalistai Stockholmo dienraštis «Svenska Dagbladet» praneša vieno amerikiečio žurnalisto (Caruthers) įspūdžius, lankantis Pabaltijyje. Jo nuomone, Maskvai būvę lengviau atidaryti tas tris sostines užsieniečiams dėl to, kad bolševizacijos procesas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje esąs jau kaip ir baigtas ir daugiau nebesą reikalinga naudotis kai kuriais suvaržymo ir teroro metodais. Visose trijose Pabaltijo valstybėse amerikietis žurnalistas pastebėjęs faktą, kad tos valstybės esančios kietai į Sovietų Sąjungą įjungtos Nuo stam

Kotryna Grigaitytė

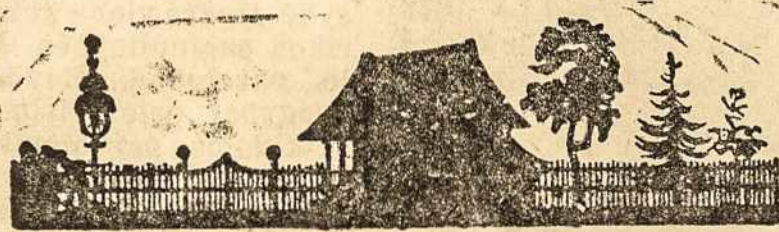
Išdykes Rudenėli

Ak, mielas rudenėli,
Koksai išdykęs tu --
Sau švilpauji su vėju,
Su gelstančiu lapu.

O kas paukščius išbaidė,
Nutildė dainą jų --
Išdykęs rudenėli,
Tai tu, tai tu, tai tu!

O kas gėlėm palangėj
Sutaršė galveles --
Išdykęs rudenėli,
Tu glamonėjai jas,

Ak, mielas rudenėli,
Širdies tu tykai vis.
Slapčia žengi su meile
Pro užsklęstas duris.

biausio iki smulkiausio dalyko visa čia sulyginama su Rusijos išvaizda. Sunkioji pramonė ir visas ūkinis gyvenimas prijungtas pirmoje eilėje Sovietų Sąjungos. o ne pačių Pabaltijo kraštų interesams iš kitos pusės, Pabaltijo sostinėse pro tirštą sovietinį nudažymą prasiskverbianti vakarietiška atmosfera ir gyventojų noras tą vakarietiškumą kiek galint sustiprinti. Tai esą matoma ir išoriniai. Daug esą stengiamasi pabrėžti savo tautines tradicijas Sekmadieniais jaunieji ir senieji skuba į bažnyčias. Pirmoje eilėje skaitomos estų, lietuvių latvių knygos. Pabaltijo gyventojai, kai susitinka su amerikiečiais ir kitais užsieniečiais, neslepia savo simpatijų šiems iš kitos pusės esą aišku, kad Maskvos spaudimas į Pabaltijo tautas vyks tąs toliau nors tai reiškiasi dabar kitu pavidalu, negu Stalino laikais.

NORVEGIJOS SUSITARIMAS SU MASKVA DĖL LIETUVOS IR KITŲ PABALTIJO KRAŠTŲ

Taurptautinės teisės požiūriu Maskva neturėjo teisės daryti tokias sutartis.

(Elta) Visą pokarinį laiką Maskva stengėsi iš Vakarų ir Šiaurės valstybių išgauti Pabaltijo kraštų sovietinės okupacijos ir aneksijos pripažinimą. Kai šita nepavykdavo tiesioginiu būdu, stengtasi tą patį pasiekti netiesioginiu būdu. Vienas tų būdų: tartis ir susitarti dėl užsieniečių pretenzijų į prieškarinę Lietuvą, Latviją, Estiją. Kai staiga kilo karas ir vėliau Pabaltijo kraštai buvo sovietų okupuoti, liko nesureguliuotos ir pretenzijos, išplaukusios iš reguliarių prekybinių santykių. Ne paslaptis, kad užsienio biznieriui per savo vyriausybės siekė išgauti savo «iššalusias» vertybes.

Išnaudodama šią užsieniečių interesą, Maskva sutiko derėtis dėl tų prieškarinių pretenzijų tikėdamasi tuo su

sidaryti sau politinį kapitalą. Priversti užsienio valst bes pripažinti, kad Sov Sąjungos vyriausybė yra teisėta tartis ir susitarti Lietuvai, Latvijos ir Estijos atžvilgiu.

Tos rūšies derybas anksčiau vedė Anglija ir Danija. Abiem atvejais Pabaltijo politiniai veiksniai (Baltų Taryba ir kt.) nekarta darė intervencijas pas minėtas vyriausybes ir tiesioginiai, ir per tarptautines institucijas (kaip štai Europos Tarybą). Buvo žinoma, kad tokios derybos yra vedamos ir su kai kuriomis kitomis valstybėmis.

Šiomis dienomis paaiškėjo, kad susitarimas tarp Maskvos ir Norvegijos dėl prieškarinių pretenzijų Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje yra jau įvykęs faktas. Vilniaus radijas spalio 1 d. perdavė, matomai gautą iš Maskvos, tokią žinią:

«Rugsėjo 30 d. Maskvoje, po TS ir Norvegijos delegacijų derybų, vykusių savitarpio su prašimo ir geros kaimynystės dvasia, sudarytas TS vyriausybės ir vyriausybės susitarimas, kuris reguliuoja savitarpio finansines, pirklines ir kitas pretenzijas, liečiančias Lietuvos, Latvijos ir Estijos TSR-kas ir Karelijos autonominę TSR-ką, o taip pat reguliuoja pretenzijas dėl žvejybos laivų, kuriais Norvegijos piliečiai pabėgo į T-S-gą II-jo pasaulinio karo metu».

Pabaltijo politinės institucijos laisvajame pasaulyje jau anksčiau yra pabrėžusios, kad Sovietų Sąjungos vyriausybė neturi teisės daryti sandėrius prieškarinės Lietuvos, Latvijos, Estijos sąskaiton Londono Maskvos tos rūšies derybų proga «Eltos Informacijos» jau š.m. birželio 15 d. laidoje t.k. pastebėjo:

«Pabaltijo kraštai nėra Sovietų Sąjungos nuosavybė, o tik jos okupuoti. Maskva visai neturi teisės 'pirkti paroduoti' tai, kas jai visai nepriklauso».

Norvegijos Sovietų Sąjungos susitarimo pilnas tekstas nėra paskelbtas. Būtų sveikintina, jei norvegų vyriausybė iš savo pusės paskelbtų, kuriais motyvais ir kuriais sąlygomis prieita prie to susitarimo. Būtų įdomu išgirsti, koks yra norvegų vyriausybės dabartinis nusistatymas Pabaltijo valstybių klausimu.

Šiaip ar taip, Vakarų ir Šiaurės tautos klįsta, kad komerciniais dalykais leidžiasi į sandėrius su Maskva Pabaltijo reikalais.

Klauskis São Paulo Lietuvių Kultūrinės Radio Programos

Iš Radio Nove de Julho, kiekvieną sekmadienį nuo 18,00 ligi 18:30 val., banga 540 klc.

Lietuviškas žodis radio bangomis tol bus girdimas, kol jį rems susipratę lietuviai.

Radijui paramą galima įteikti finansinės komisijos nariams asmeniškai arba siunčiant per pašta. finansų komisijos išdėtininko p. Petro Šimonio, ar kun. P. Ragažinskio vardu šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo.

Lietuviu pergalė prieš Caracaso rinktinę

Savo paskutines rungtynes Venecueloje mūsų vyrai apvainikavo gražiu laimėjimu įveikdami Caracaso miesto rinktinę. Tai buvo stipriausia venecueliečių komanda, matyta šios išvykos metu. Prieš savaitę, šis vienetas buvo įveiktas viešintį portorikiečių S. German penketuką, ir tai vienintelė Venecuelos komanda to atsiekusi. Gražus būrys Caracaso lietuvių turėjo pagrindą do džiaugtis, nes matė įtemptą bei įdomią kovą, ir labiau siai, gražų lietuvių laimėjimą. Mūsų vyrai vėl pasirodė puikioje formoje ir sukūrė ne vieną žavią akimirką savo gražiu žaidimu.

Rungtynių eigą atidaro Varnas savo tipišku ilgu metimu. Šeimininkai atsako krepšiu, bet Skaisgiris vėl pakelia iki 4:2. Priešininkai išlygina ir taip tęsiasi gan lygus žaidimas. Tik šeštoje minutėje Var

nas kelia rezultata iki 18:12 ir nuo to laiko nepaleidžia iš savo rankų Devintoj minutėj Šimkus ženklina 22:14. Caracaso rinktinė ima mintę, su tikslu persigrupuoti ir kiekiau pasipriešinti lietuviams šis manevras veltui, ir iki kėlinio galo mūsų žaidėjai išlaiko pirmavimą: jį baigdami 39:26 santykiu.

Išnaudodami savo ūgį lietuviai kontroliuoja lentas ir galbiai kelia rezultata. Penkioms minutėms likus žaisti, mūsų vyrai veda 27 taškais (75:48). Bet pas juos matyti nuovargio žymės ir penkių savaičių kelionės pasėkos. Iš viso belikę tik 7 sveiki žaidėjai nes Valaitis susižeidęs koja, o Švelnys išvykos vadovybės buvo suspenduotas už nesportškumą. Neturėjimas pakaitų labai atsiliepia į rungtynių eigą, nes išlošti 40 minučių ir dar tokiu greičiu, kuriuo mūsų

siškiai pratę žaisti, yra sunku ir veik neįmanoma. Užtat venecueliečiai turi progos rezultata sušvelninti. Rungtynės baigiamos 80:64 lietuvių laimėjimu.

Caracaso rinktinė – tai puiki komanda, pasižyminti gerais tolimais metimais, puikiom pasuotėm ir greičiu. Kurį mums teko matyti tik Brazilijoje. Vienintelis šios komandos trūkumas – tai neturėjimas ūgio. Lietuvių eilėse savo žaidimu išsiskyrė Skaisgiris, Varnas ir Germanas. Ypač tenka iškelti Skaisgirio žaidimą. Kelionės pradžioje žaidęs gan lėtai į jos galą pasidarė vertingiausiu komandos krepšininku. Sunku būtų įsivaizduoti lietuvių žaidžiant be Skaisgirio, ką liudija paskutiniosios šešerios rungtynės, kurių metu jį komandai surinko 142 taškus.

Rungtynės prieš Caracaso rinktinę žaidė ir taškų įmetė: Skaisgiris – 25, Varnas – 22, Germanas – 13, Šimkus – 12, Kamarauskas – 8, Dirvonis, Grabauskas.

Dvi dienas prieš įvykstant virš minėtoms rungtynėms, lietuviai susitiko su buvusiu Puerto Rico meisteriu – San German komanda, šiuo metu viešinėja Venecueloje. Portorikiečiai šių gastrolių metu laimėjo visus susitikimus išskyrus vieną – prieš Caracaso rinktinę. Mūsų vyrų susitikimas su San German ekipa baigėsi pastarosios laimėjimu. Ilgą laiką pirmavę lietuviai turėjo nusileisti nenuvargusiems portorikiečiams ir vietinių teisėjų šališkiems sprendimams.

Rungtynės su San German komanda įvyko Maracay mieste, toje pačioje bulių kautynių arenoje, kur anksčiau mūsų siškiam teko žaisti prieš Aragua. Tagi, aiškė apgailėtina me stovyje. Žaidymų rengėjams ir portorikiečiams už protestavus prieš lietuvių teisėją, buvo pastatyti du vietiniai, kurie nelabai nusimanė apie savo amatą. Patys portorikiečiai po rungtynių mums išsitarė, jog jūs lietuviai tapote teisėjų nuskriausti...

Patį žaidimą mūsų siškiai pradėjo labai žadančiai, užkraudami portorikiečiams net 10 taškų. Į kėlinio galą žaidimas išsilygino, bet lietuvių sugebėjo išlaikyti pirmavimą. Kėlinys baigtas mūsų vyrams vedant 39:35 santykiu. Neilgaitas svyravimas buvo išlaikytas. Įpusėjus antram kėliniui, pasireiškė tie patys skauduliai, kurie mūsų komandą vargino paskutines kelias rungtynes – nuovargis ir pakaitų neturėjimas. Kai lošia pirmas penketas – tvarkoj, bet kai šie pavargsta ar kai pakaitai įeina, žaidimas krenta. Dirvonis buvo tik iš po ligos atsikėles. Valaitis lošė su subintuotu nykščiu, taip pat ir Šimkus žaidė sirguliuodamas, Perėmė vadovavimą į savo rankas, portorikiečiai netrukus pakėlė rezultata ir rungtynes laimėjo 81:69 santykiu.

Mūsų siškių eilėse pasakiškai gerai žaidė Skaisgiris. Neįtikėtinai metimais jis stebino žiūrovus ir savo kolegas. Sumeddamas virė 60% savo metimų, jis sužaidė geriausias

PADAVIMAI APIE ŠVENTARAGIO SLĖNĮ IR TAURO KALNĄ

Labai seniai, kai dar nebuvo nei Vilniaus miesto nei Gedimino pilies, tik Nepis glaudė savo glėbin Vilnelę, šlamėjo šimtamečiai ažuolai, o Gedimino aikštėje, kur stovi senas bokštas, rūseno Perkūno. Pykolio ir kitų dievų garbei vaidilučių kūrenama amžina ugnis. Ši vieta vadinosi Šventaragio slėniu.

Nedaug tuomet čia žmonių gyventa, bet gyvena ir šventoji ugnis kūrenta. Nors lietuviai ugnį kūreno ir Perkūno galybę šlovino, tačiau, kaip ir visus žmones, net vyriausius Šventaragio slėnio krivių krivius lydėdavo ne tik džiangsmai, bet ir nelaimės.

Susirgo kartą krivių krivio žmona. Graži ir mylima buvo. O krivių krivis tik vieną kartą tuoktis tegalėjo. Jai mirus, kitos jis neves — įstatymai neleidžia. Prašė dievų, prašė Perkūno malonės, dar didesnę ugnį kūreno, aukas dėjo. Tačiau nieka nepadėjo. Pačia ne gražume krivių krivio žmona mirė. Nusiminė krivių krivis: nei artimieji, nei draugai jam nemalonūs — visų šalinosi, į ažuolynų tankmę traukia Neris upe valtele plauko, toli nuo Šventaragio slėnio nuvyksta. Tik tylūs miškai, tik gamta jį kiek guodžia.

Vieną kartą, nuklydęs toli į Neris aukštupį, dešiniajame jos krante išgirdo jo širdį patraukusią dainą. Krivių krivis pasuko ten, iš kur dainos garsas sklido ir, priėjus visai arti, po didelių medžių, jo pavėsyje pamatė nuostabaus gražumo mergaitę. Ties jos kojomis upelis tekėjo. Ant jos kelių lauko rožės ir gėlės plačiai padriektos gulėjo, o ji iš jų vainiką pynė. Ir aplink pilna gėlių ir ji pati kaip gėlė žydėjo.

Vyriausias krivis ilgai apstulbęs žiūrėjo į gražią mergaitę. Ilgai galvojo — prabilti ar ne, pasirodyti ar pasitraukti. Tik mergaitė jau labai graži buvo, nepajėgė pagundai atsispirti.

Pagaliau krivių krivis prisartinio prie mergaitės. Nutrūko daina, pabūgusi mergaitė norėjo bėgti, tik, pažinusi jį nebesijudino iš vietos.

Pagerbdama krivių krivį, mergaitė nusilenkė jam, o jis paglostęs jos geltonas kasas, ant žolės greta atsisėdo ir klausinėti pradėjo: kas ji, iš kur ir kas jos tėvai.

Nedrašu jai buvo pradžioje į klausimus atsakinėti, bet greitai apsiprato ir išpasakojo. Ji našlaitė, motinos neat-

simenanti, o tėvelis prieš ketelį metų taurą mūdiodamas, nuo jo ragų žuvis Tėvą palaidojusi, pirkelėje pasvargingą senutę apsigyvenusi. Žiemos metu abi verpusios ir audusios, vasarą medų iš drevių kopinėjusios, grybus džiovinusios, sodelyje, vyšniais sirpinusios. Nelengvas gyvenimas buvęs, bet ji nesiskundė: dar tik aštuoniolika pavasarių išgyvenusi buvo.

Patiko krivių kriviui mergaitė ir jos gyvenimo apsakymas. Apdovanojęs ją, prašė kita dieną vėl į tą vietą, prie upelio ateiti.

Neužilgo jiedu apsigėdė su laužydami išgyvenusius nuostatus, ir susilaukė sūnaus — Lizdeikos kuris buvo paskutinis krivių-krivaitis Lietuvoje.

Sandara

Rūkymas Sukelia Arterijų Sukalkėjimą

Mokslininkai darydami daugiau tyrimų, prieina prie išvados, kad rūkymas ne tikai prisideda prie plaučių vėžio ligos, bet taip pat labai kenkia kraujagyslėms. Nuo tabako nuodo, vadinamo nikotinu greičiau išsivysto arterijų sklerozė, arterijų sienelių su kalkėjimas.

Kraujagyslių sukalkėjimas ypač yra pavojingas tada, kai sukalkėja smegenų arterijos ir širdies arterijos, vadinamos vainikinėmis (koronarinėmis). Sukalkėjusios kraujagyslės labai trapios ir prie įsitėpimų trūksta. Kai trūksta smegenų nose — įvyksta pusiau paralyžius («atima pusė kūno»), ar ba paralyžius. Kai trūksta širdies arterijos, įvyksta širdies smūgis. Toks širdies smūgis buvo ištikęs JAV prezidentą ir dabar Popiežių Žinoma, kraujagyslių sukalkėjimas gali įvykti ir nuo kitų priežasčių, ne nuo rūkymo, bet rūkymas, kaip įrodinėja prof. dr. Kupčinskas, pasireiškia žymiai anksčiau pas rūkančius, negu nerūkančius.

Arterijų sukalkėjimui pade da pupelių kavos naudojimas. Didelis valgomosios druskos naudojimas taip pat labai kenksmingas, ypač tiems, kas turi augstą kraujo spaudimą. Kas pradeda sirgti arterijų skleroze, tas greičiau pasensta. Bet reikia žinoti, kad arterijų sukalkėjimas yra pagydomas ir tai daugiausia naudojant tam tikrą maistą, — vengiant kavos, daug druskos ir bendrai — nepersivalgant, nes persivalgymas ir nutukimas yra aiški kaikiurių ligų priežastis.

IŠRASTA NAUJA STATYBINĖ MEDŽIAGA «SVAM»

Plastinė medžiaga «SVAM» (pluoštinio stiklo anizotropinė medžiaga) gali pavaduoti cementą, plieną, medieną, smėlį, žvyrą, plytas ir kt. Ši medžiaga stiprumu prilygsta plienui ir yra 4 kartus lengvesnė už jį. Ji chemiškai atspari, nedega ir nepalaiko degimo, gerai klijuojasi ir yra mažai higroskopiška.

Svarbiausias plastmasinių namų pranašumas tai jų lengvas svoris. Vienas kubinis metras plastmasinio pastato sveria 30 kartų mažiau negu plytų ir 5 sykius mažiau negu medinio pastato. Pastatų elementai lengvai vežami autosunkvežimiais. Pastatams montuoti pakanka 2-3 darbininkų.

Magdalena Vinkšnaitienė

Auka.

Ant altoriaus tirpsta vaško žvakės —
Tau, Viešpatie, skaidri auka.
Tartum žvakių liepsna, mintys plakas:
Visatoj aš, it skruzdė, menka.

Ant altoriaus rymo trapios gėlės
Ir šypseną aukėja Tau — —
Dienų trapumas nerimą sukėlė —
Lyg skolytą knygą, jas vartau —

Ant altoriaus, Kristau, Tavo kryžius —
Simbolis didžiausios aukos!
Ir kasdien Tu, į čia sugrįžęs,
Kartoji tą kančią vėliakos.

Ošia Tau marios... žydi kiparisai...
Srūva šaltiniai neišsenka...
Tebūnie ir mano dienos visos
Tavo garbei mažutė auka.

Iš eilių ciklo «Mano maldos».

PLASTMASINĖ DANTIES «ŠAKNIS»

Jau senokai kilo mintis «prigydyti» dirbtinę danties šaknį, tačiau bandymai nedavė teigiamų rezultatų, nes meta las apaugdavo riebaliniu audiniu. Neseniai ši uždavinį pavyko išspręsti. Pasirodė, kad dirbtinę danties šaknį galima gaminti iš plastmasės.

Daroma taip: prapjaunama dantena ir įstatoma plastmasinė kaladėlė, kurioje yra daugybė mažyčių kiaurymių. Po kiek laiko ši kaladėlė apaug audiniu, kuris praeina pro kiaurymes. Tada į tokia danties šaknį įsukamas dirbtinis dantis.

RADIOIZOTOPAI CHEMIJOJE

Pasirodo, kad modernioji technika gali būti sėkmingai taikoma chemijos pramonėje. Ji leidžia patobulinti jau žinomą radiolizės metodą (t. y. įvairių junginių molekulių skaldymą radioaktyviais spinduliais) ir gauti įvairias svar-

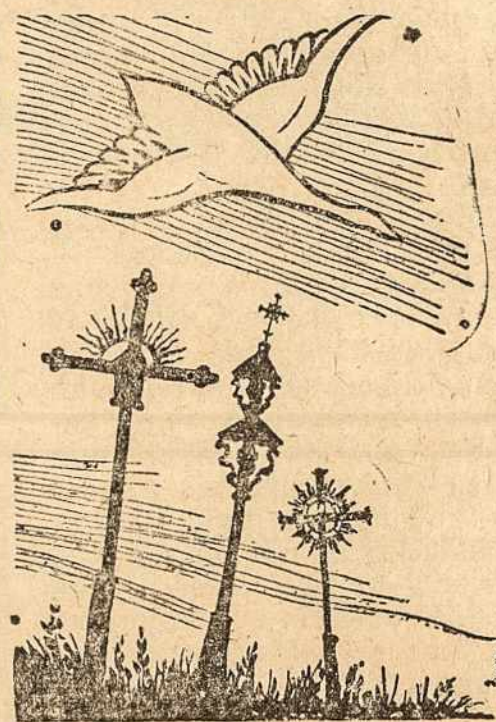
bias medžiagas visai naujais būdais. Tos medžiagos buvo reikalingos labai augstų temperatūrų ir slėgimų, o radioaktyvūs spinduliai leidžia gauti jas normaliomis sąlygomis. Atlikti bandymai parodė, kad tuo būdu galima bus gaminti aniliną iš benzolo ir amoniako, o taip pat fenolą iš benzolo ir vandens mišinio. Gama spinduliams veikiant skystą orą, atsiranda azoto oksidų. Taip paaiškėjo perspektyvos gauti tiesioginiu būdu azoto rūgštį panaudojant ore esamą deguonį ir azotą.

Buvo taip pat parodyta, kad radioaktyvūs spinduliai gali smarkiai paveikti įvairias plastmasės. Pavyzdžiui, polistirenas ir polietilenas įgauna naują pageidaujamą savybę — termiškai patvarumą.

Kuro ir kokso pramonėje buvo laikomasi nuomonės, kad čia dar ilgai negalės būti taikomi radioaktyvūs spinduliai. Tačiau pasirodė, kad galima gaminti augšto oktano skaičiaus benzina panaudojant spindulius, kuriuos skleidžia

- PAIEŠKOMI :
1. Ancevičienė (Meškauskaitė) Justina, gim. 1874-8-15,
  2. Aleksandras Aluzas, gim. 1924 m.,
  3. Andruška Povilas, kilęs iš Kalnelių km. Švėkšnos vlsč.,
  4. Angys Stasys, gim. 1905-5-20 d.,
  5. Andriuškevičius Stasys ir Juozas, sūnus Bernašiaus,
  6. Acus Juozas ir Marija,
  7. Astrauskas Stasys, gim. 1926 m.,
  8. Blekaitis Jurgis, gim. 1917-7-8, sūnus Adomo ir Elenos,
  9. Bielskis Vytautas, 60 m. amžiaus, sūnus Prano,
  10. Butkus Kazimieras, gim. 1924 m. Kaune
  11. Barbusevičius Boleslovas, gim. 1925 m. Panevėžyje,
  12. Brasulat Waldemar, gim. 1910-7-24 sūnus Viktoro,
  13. Bitautas Alfonsas, gim. 1927 m.,
  14. Bernotavičius Vincas, gimęs 1925 m. sūnus Baltramiejaus,
  15. Baltrušaitis Kostas, sūnus Motiejaus,
  16. Černius Vytautas, gimęs 1925 m. sūnus Petro,
  17. Černiauskas Stasys, gim. 1919-4-15 sūnus Vinco
  18. Drazdauskienė Konstantina, gim. 1905 m.,
  19. Drazdauskaitė Zosė, gim. 1934 m.,
  20. Drazdauskas Stasys, gim. 1932 m.,
  21. Garla Juozas, gim. 1921 m. sūnus Juozo,
  22. Gnidikaitė Elena, gim. 1923 m. duktė Jono,
  23. Gabrilavičius Petras, gim. 1919-7-28 Ukmergėje,
  24. Gasiunas Juozas, gimęs 1915 m.,
  25. Greičius Juozas, gimęs 1929 m.,
  26. Sadauskas Viktoras, gim. 1923-4-10 Kaune,
  27. Izokaitis Henrikas, 22 m. amžiaus,
  28. Jurkutis Elena, gim. 1923 m. Šiauliuose, duktė Antano,
  29. Jawójsz Robert, gim. 1915-6-10 sūnus Vlodo ir Zosės,
  30. Juraška Johann, gimęs 1907-4-1
  31. Jagminas Stanislaus Heleodoras, gim. 1913-7-3 Šiauliuose
  32. Janulevičius Anicetas, gim. 1929-10-14,
  33. Bučius Antanas, gyvenęs savo laikui Mato Grosso,
  34. Smalinskas Bronius, sūnus Antano 51 m. amžiaus ir
  35. Valiukas Liudas.

leškomieji arba apie juos žinantieji, prašomi atsilipti: CONSULADO DA LITUANIA, Rua Dom José de Barros, 168 Caixa Postal 7249, São Paulo, Brasil.

kobalto vamzdelis, kuriuo varoma nafta.

Dervos radiolizė įgalina sukaudyti augstamolekulinius junginius ir pageidaujamas vienas nalytes medžiagas. Pavyzdžiui panaudojant anglių radiolizę pavyko pakelti skystosios frakcijos kiekį.

«Nepr. Lietuva»

rungtynes šios kelionės metu. Jo metimai ir pukus kamuolio nuėmimas nuo lentų buvo priežastis to kieto mūsiškių pasipriešinimo gerai San German komandai. O šis portorikiečių vienetas buvo iškilus techniškai, o kas svarbiausia — pranešė lietuvių ūgiu. Čia ir glūdėjo žymi dalis lietuvių nepasisekimo. Jų centras viršijo Šimkų bent trimis coliais. San German eisėse matėme tris žaidėjus, kurie studijuodami JAV yra žaidę universitetų komandose. Užtat jų žaidimas yra daugiau amerikoniškas, o pati komanda sudaro gero vieneto vaizdą. Ir jų pergalė prieš lietuvius toje aplinkumoje ir sąlygose buvo pelnyta.

Lietuvių eisėse prieš portorikiečius žaidė Skaisgiris — 33, Varnas — 19, Šimkus — 8, Germanas — 5, Valaitis — 2, Gaška — 2, Grybauskas, Dirvonis, Kamarauskas.

Draugas

Jaunystės AIDAS

«JAUNYSTĖS AIDAS»

«M. L.» skyrius jaunimui.

Redaguoja Redakcinė Komisija:

Julija Šimonytė, Aloyzas Kuniškis,
Julija Jurgelevičiūtė, Danutė Jurevi-
čiūtė, ir Genovaitė Svinkūnaitė.

Raštus siūsti — «Jaunystės Aidui»,

Caixa Postal 4118

São Paulo.

KRISTAU VALDOVE, TAU MŪS JAUNYSTĖ!

Teateinie Tavo Karalystė

KUN. V. DABUŠIS

Šiais maldos žodžiais mes prašome, kad Dievo Karalystė ateitų į mūsų žemę, kad čia Dievas ir Jo įstatymai būtų visų pripažinti, gerbiami ir jais gyvenama.

Jeigu šiandien milijonai žmonių be tėvynės, be pastogės, be tikros ateities kenčia baimę ir neviltį, tai yra dėl to, kad tai padarė pats žmogus, kuriam nieko nėra šventa, kuris nepripažįsta aukščiausio autoriteto.

Pradžioje Dievas iš chaoso sutvėrė tvarkos ir grožio pasaulį, kuriame žmogų padarė tarsi kunigaikščiu, karalium. Amžių bėgyje žmogus daugelį atvejų vėl privedė prie chaoso. Tada vėl kreipė akis į Dievą, kad grąžintų tvarką ir tikrąją šviesą. Daugeli atvejų Dievas davė žmogui atamos taškus. Jau ant Sinajaus kalno, duodamas Mozei 10 įsakymų, pagrindė žmogaus gyvenimo kelią.

Vesdamas per patriarchus ir pranašus, taškų grandinę atbaigė, kai ant Taboro kalno persimainymo metu pasakė apaštalams: — «Štai mano mylimasis sūnus, jo klausykite» (Mk. 9, 6). Kitaip tariant, Kristui priklauso vadovaujantis vaidmuo pasaulyje. Jis yra pasaulio Valdovas ir Viešpatis — Karalius.

Senajame Šv. Rašto Testamente yra daug pranašysčių apie ateisiantį Mesiją pasaulio Gelbėtoją. Karalius Dovydas psalmėj sako: «Viešpatis tarė mano viešpačiui: Sėskis mano dešinėje, kolei aš nepadarysiu iš tavo neprietelių tavo kojoms pakojų». (Ps. 109)

Arkangelas Gabriėlius, skelbdamas Marijai Kristaus gimimą, sakė: «Jis bus didis ir vadinsis Aukščiausiojo sūnumi Viešpats Dievas duos jam jo tėvo Dovydo sostą: jis karalius Jokūbo namuose per amžius ir jo karaliavimui nebus galo» (Luk. 1, 32-33)

Ir pats Kristus tai pripažįsta Kai Pilotas paklausė, — Ar tu esi Karalius, — Kristus atsakė: — «Tu pats sakai, aš esu Karalius», (Jon. 18,37) tik mano karalystė nėra tokia, ko kiti jūs suprantate. Jeigu karalius Erodas matė Kristuje savo konkurentą tai tik dėl to, kad jis nesuprato kas bus Kristus ir kokia jo karalystė. Kristus teisme prieš Pilotą aiškiai pasakė: — «Mano karalystė ne iš šio pasaulio, jei mano karalystė būtų iš šio pasaulio, mano tarnai juk kovotų, kad nebūčiau įduotas žydams, bet dabar, mano karalystė ne iš čia». (Jon. 18,36.)

Ne žmonių kūnams valdyti Kristus buvo siųstas, bet jų širdims, jų protams, jų sieloms. Kristaus Karalystė nors

ir yra žemėje, bet ji nėra žemiška Žemiškųjų valdovų pareiga rūpintis žmonėmis, jų žemiška gerove ir tvarka.

Kristaus Karalystė iekia aukščiau. «Aš tam gimiau ir tam atėjau į pasaulį, kad liudyčiau apie tiesą; kas yra iš tiesos klauso mano balsą» (Jon. 18, 37) Amžinosios tiesos įgyvendinimas žmonių tarpe yra jo mokslo uždavinys, protus ir širdis palenkti amžinajai tiesai, pagal kurią gyvenamas žmogus laimės amžinąjį gyvenimą kitaip tariant sielos išganymą. Tad Kristaus Karaliaus uždavinys yra sielų išganymas — žmonių amžinoji gerovė.

Kad žmonės nepainiotų jo kaip karaliaus titulo su žemiškais reikalais, jis žemiško karaliaus titulo net vengia (Jon. 6, 15) ir pasirenka Gerąjo Ganytojo vardą. (Jon. 10, 11)

Jei Kristus veigė žemiškojo karaliaus titulo, tai nereikia, kad jis neturėtų teisės tvarkyti žemiškus reikalus «Man duota valdžia danguje ir žemėje», (Ma. 28, 18) — sako jisai apaštalams.

Šv. Povilas apaštalas sako: «Mus... Dievas... pakėlė į savo meilės Sūnaus karalystę... per jį sutverta visa danguje ir žemėje, matomi ir nematomi dalykai, ar tai sostai, ar viešpatystės, ar kunigaikštystės, ar valdžios; visa sutverta per jį ir jam». (Kol. 1, 15-16)

Kristus pirmon eilėn pasirinko tvarkyti proto, širdies, valios ir sielos reikalus. Kai žmogaus protas, valia ir širdis paklus jo Karalystės įstatymams, tada ir visi žemiškieji dalykai bus žmogaus tvarkomi taip, kaip jis nori. Nes juk protas ir valia valdo visus žemiškuosius reikalus. Ši ta prasme Kristus yra visų žemiškųjų dalykų karalius.

Tiesa yra viena — objektyvi tiesa. Kai žmogaus mintys atitinka daiktų realybę, yra tiesa. Priešingai — bus klaida. Kai žmogaus žodžiai atitinka mintis yra tiesa. Priešingai — bus melas. Šios objektyvios tiesos nešėjas — karalius buvo Kristus. Ir todėl jo Karalystė apėmė visą pasaulį, visus laikus ir visus žmones.

Tik dėl šios objektyvios tiesos įgyvendinimo aukojosi šimtai tūkstančių kankinių ir šventųjų.

Jeigu šiandien pasaulis kenčia, tai tik dėl to kad daugelis pasaulio valdovų ir ponų yra šios tiesos atsisąžadėję.

Napoleonas savo amžiaus

Ši sekmadienį visas katalikiškas pasaulis švenčia Kristaus Valdovo Švenę Parodykim ir mes dangiškajam Valdovui savo meilę, ne tiek išoriniais ženklais, kiek vidiniu nusiteikimu. nuoširdžia malda, kviesdami jį į savo širdį šventoj Komunijoje.

AUKSINIS PAVEIKSLAS

PAULIUS JURKUS

(tasa)

Su dideliais nuostoliais metė jis visus ir bus, sėdo į laivą ir išplukė namo, pasie męs paveikslą.

Parvažiavęs apsidžiaugė. Taip lengva, gera. Nors pradžioje nesisekė — svetimoje žemėje buvo praleidęs pinigų — tačiau vėlyvą naktį kase jis vertėsi ir šiuo ir tuo, kol vėl prakiuto.

Tai buvo prieš dvidešimt metų. Tada nuvažiavau pas savo dėdę, kunigą, kuris gyveno Rusijoje. Anas pirklys padovanojo man šį paveikslą. Jis parvedė mane namo.

Mama nutilo ir žiūrėjo pro langą. Jos veidas šypsojos. Paskui lyg šaltas vėjas papūtė rimtis. Susimąsė, si tsikėlė nusikabino paveikslą ir prisinešė prie lango. Ilgai stebėjo, tartum norėdama išvelgti aną bokštėlį, tartum kažką prisimindama.

— Kai užaugsite, daugiau suprasite. — kalbėjo mum, kabindama paveikslą. Ji pa glostė mūsų galvas ir išėjo.

Buvo prabėgę keliolika metų. vieną vasaros sekmadienį mudu su broliu sėdėjome didžiam kambaryje. Brolis kalbėjo apie savo darbą mieste, o aš lingavau si supamoje kėdėje. Priešais stovėjo minikstasuois, o ant sienos kabo jo paveikslas paausuoiose rėmuose. Klaidžiojau jo palmėse, minaretuose ir prisiminiau motinos pasakojimą.

Brolis pastebėjo mano dėmesį ir taip pat pasisuko į sieną.

gale, būdamas šv. Elenos saloje draugams sakydavo: «Aš mokėjau suburti karijus į vieną bendrą šeimą, aš galėjau uždegti juos karo žygiui, ir jie klusniai eidavo per neperžengiamus Alpių kalnus, bet aš neturėjau tos jėgos kad meilė man išliktų amžinai mano karių ir mano tautiečių širdyse».

Kitaip buvo su Kristumi. Jis patraukė prie savęs savo tautos vyrus, jis uždegė juos, ir jo įžiebta ugnis, pagarba ir meilė jam tęsėsi per kartų kartas iki mūsų laikų ir tęsis amžinai. «Ir tik dabar aš suprantu Kristaus įtaką žmonių širdims, nes jis skelbė dieviš

Tolumoje skambėjo varpai. Pro atidarus langus plūdo vidurdienio rimtis. Valandėlę žiūrėjome į paveikslą ir tylėjome.

— Famenį jo istoriją? — paklausiau

— Apie ją galvoju.

— Kaip tau atrodo dabar?

— Man? Aš ją suprantu ir...

tikiu.

— O aš — ne! — atsakiau.

— Yra tai legenda, kilusi romantikų laikais, arba įvairių meno pirklių sugalvota.

Mudu susiginėjome. Jis pasakojo, kad dažnai prisimena namus, girdi net durų gurgždėjimą. Jam nuolat šviečia tas auksinis vakaro dangus, kurį matėme vaikystėje.

Aš tvirtinau savo: niekas neriša su šiuo paveikslu. Jis negali mūsų nei šaukti nei stumti. Jis mielas tik kaip motinos prisiminimas.

Kaip ir kodėl mama parsivežė iš Rusijos, to nežinojome. Kas nors jai įdavė, kažką pasakė. Štai kur įdomi istorija.

Bet kaip į ją įsiskverbti? Po tėvelio mirties nekalbama apie praeitį. Jei prisiminsim, ar nebus motinai skaudu?

Laikrodis mušė dvylika lėtai. Reikėjo vėl patraukti pasvarus. Tai buvo papras ta. Daug kartų brolis ir aš vėrėm drožinėtas dureles ir tempėm svarčių grandines. Per atstogas mudu lenktynia vom: kam teks užvesti senelį laikrodį.

Valandėlę nejudėdami klausėmės. Paskui staiga pašoko me. Aš pirmas atidariau. Brolis nieko nesakė. Jo akyse buvo truputis liūdesio. Glostė

— Praėjusį sekmadienį įvyko moksleivių ateitininkų mėnesinis susirinkimas. Susirinkimo programą, išskyrus referatus išpildė jaunesniųjų ateitininkų būrelis Pirmininko Eduardas Vinkšnaitis, sekretoriavo Irena Bilevičiūtė. Dalyvaudami organizacijoje moksleiviai išmoksta dirbti visuomeninį darbą ir įsigyja daug žinių, kurių mokykla neduoda.

— 18 diena po pietų būrys moksleivių buvo išvykęs į Zoologijos sodą, išvyka visiems dalyviams patiko ir ne trukus rengs kitą, į kurią nors artimą São Paulo apylinkę.

— 31 spalio (šeštadienį) 19 val. 30 min. išvyko sv. Juozapo mokykloje bus ideologinių kursų pamoka

dureles, žiūrėjo į žvilgančią švytuoklę, į seną įrašą.

— Kaip būdavo įdomu, kai tėvelis vakare jį atidarydavo, — kalbėjo Danielius. — Tu, tiesa, nepameni, buvai dar mažas. Mes žiūrėdavome į švytuoklę, į nupieštą stiną. Mums patiko, kai laikrodis skambėdavo. Dažnai tėvas ap sukdamas rodykles, ir valandos viena po kitos aidėdavo gražiu balsu. Paskui užrakinavo dureles ir raktą iškišėdavo į liemenės kišenę. Apačioje laikydavo visokius svarbius raštus, dokumentus.

Brolis apžiūrėjo spintelę ir pasilenkęs išraukė pluoštą popierių.

Tai buvo seni laikraščiai, prirašyti kalendoriai. Juos vartėm, įdomiai skaitydami tėvo pastabas. Norėjome vėl mesti į spintą, kad juos užklotų dulkes, bet ten pamatėme dar kelias knygeles. Iškėlėm. Tai buvo senos sąskaitos, kažkokia be pradžios ir be galo apysaka, aprintais viršeliais sąsiuvinys. Tėvo braižą gerai pažinome, bet čia — ne jo.

(B. D.)

iškeltos šūkio «Visa atnaujinti Kristuje».

Katalikiškasis jaunimas ypač nuoširdžiai turi įsigilinti ir perprasti Kristaus Karaliaus šventės mintį, suprasti, kad šalia šių dienų civilizacijos, technikos ir mokslo pažangos reikia ugdyti ir stiprinti žmogaus moralines vertybes, meilę Kristui ir jo atnešai tiesai, kad jis ir jo tiesa viešpatuotų paskirų asmenų, šeimų, mokyklų, visuomenės ir valstybės gyvenime. Su juo ir jame kiekvienas žmogaus darbas turi būti pradėtas ir baigtas.

Teesie Tavo valia kaip danguje, taip ir ant žemės!

TAUTIEČIAI!

Skaitykite ir platinkite vienintelį Pietų Amerikoje populiarių lietuvių kultūros žurnalą «GINTARA» kuris išeina kiekvieno mėnesio pradžioje.

«Gintare» rasite daug įdomių straipsnių, apysakų, eilėraščių ir žinučių. «Gintaro» kaina metams tik Cr. \$ 200,00. Pinigus siųsti: «Gintaras» Caixa Postal 7988, S. Paulo.

GEROS ŽINIOS

JAU GALITE PADĖTI SAVO ARTIMESiems
LIETUVOJE IR SIBIRE

- * Skubiai išsiunčiame aprangą, maistą, medžiagas, megztnius, vilną, odą batams ir vaistus.
- * Turime visų medžiagų pavyzdžius!
- * Laike 6-8 savaitių siuntiniai pasiekia Lietuvą. Oro paštu 2-3 savaitės.
- * Siuntėjas gaus gavėjo parašų patvirtintą pakvitavimą.
- * Visi persiuntimo mokesčiai ir maitas apmokami čia. Gavėjas nieko neturi mokėti.
- * Siuntiniai pilnai apdrausti - žuvus grąžiname pinigus arba pasiunčiame naują.

Kreipkitės pas:

Jonas Valavičius, R. Pe. Bened. de Gamargo, 698, Penha Al. Boguslauskas, R. Uranium, 240 - Brooklyn Paulista

Rašykite: Caixa postal 403 - São Paulo.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

«TÉVYNES GARSAI»

LIETUVIŠKOS MUZIKOS VALANDA

RADIO COMETA - Z.Y.R. 217, Vidutinėmis bangomis
1.130 kels. Mikrobangomis (frecuencia modulada) 1971 mg.

SEKMADIENIAIS

1. LIETUVIŠKA MUZIKA PLOKŠTELĖMIS
nuo 13,00 iki 14,00.

2. PAGEIDAVIMŲ KONCERTAS
nuo 14,00 iki 14,15.

3. LIETUVA ir LIETUVIAI!

«Mūsų Popiečiai» - nuo 14,15 iki 14,25
Priimame komercinius skelbimus ir pasveikinimus su plokštelėmis!

Galima gauti naujų lietuviškų plokštelių!

Vadovauja «TÉVYNĖS GARSAI» Kolektyvas.
Adresas: Caixa Postal 403, S. Paulo, BRAZIL.

Casa Sprindys & Cia.

Dabar parduodame: Siuvasmas «Singer» mašinas, paskutinio modelio televizijos aparatus «Invictus», geriausios rūšies (Alta fidelidade) radijo aparatus. Gazo pečius, geriausios rūšies už pinigus ir ilgam išsimokėjimui, geležies reikmenų, dažus - elektrinius įtaisymus ir įvairių daiktų dovanoms ir t. t.

PRAÇA SÃO JOSÉ DOS CAMPOS, 1 - V. ZELINA
SÃO PAULO - Telefone 63 5915

Ponto Final do Onibus V. Zelina, n.º 93

Pastaba: Taisome radijo aparatus,
Darbas garantuotas.

ESCRITORIO CONTÁBIL «V. ZELINA»
IRMĀOS BAUZYS

Registrado no C. R. C. sob o n.º 551

Pça. S. José Campos, 8 S/ 2 - V. Zelina - S. Paulo
Telefone 63-6005

Aberturas de firmas
Encerramentos de firmas
Transferencias de firmas
Contrat. na Junta Comercial
Distrat. na Junta Comercial
Escritas Fiscais
Escritas Comerciais

Contratos de locação
Cartas de Fiança
Requerimentos
Balancos
Alvarás diversas
Seguros de Fogo e
Seguros de accidentes

HORARIO das 8 às 19 horas.

Skaitykite «Mūsų Lietuva»

Dr. AYRTON LORENA

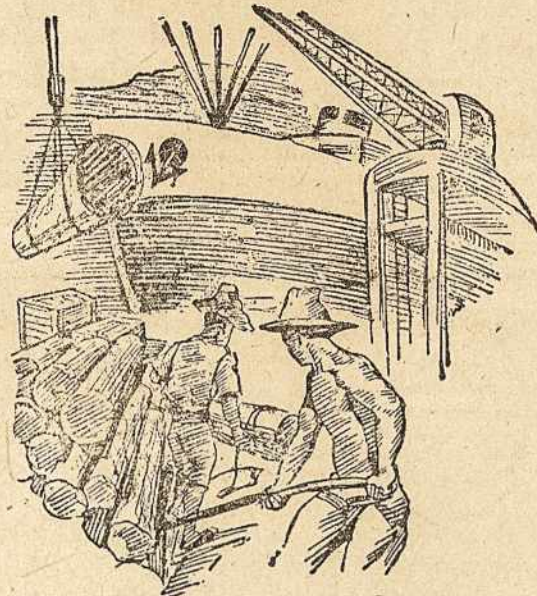
Dr. VICTOR AUSENKA

Advocacia

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Raštinė:

R Senador Feijó, 131 - 10.º and. conj. 101 - Tel. 35-0062

PRANAS & CIA. LTDA

Madeiras em geral

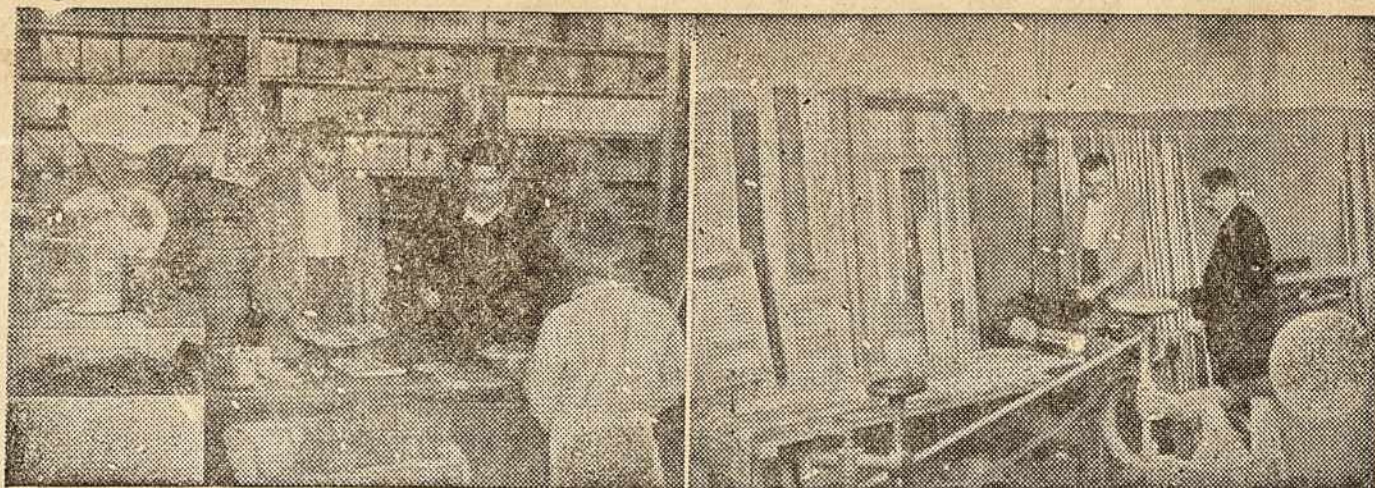
SEDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 - Fone: 52-0228

Enderço Telegrafico: «C A B I U N A»
Rio de Janeiro

Serraria «I T A» - Serra dos Aimorés - Municipio de
Nanque - Estado de Minas Gerais

Statybos medžiagos sandėis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 34-C TEL. 63-3285 VILA ALPINA

VIENINTAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas,
kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
įsitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 - SÃO PAULO

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas
pasiuvinimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686

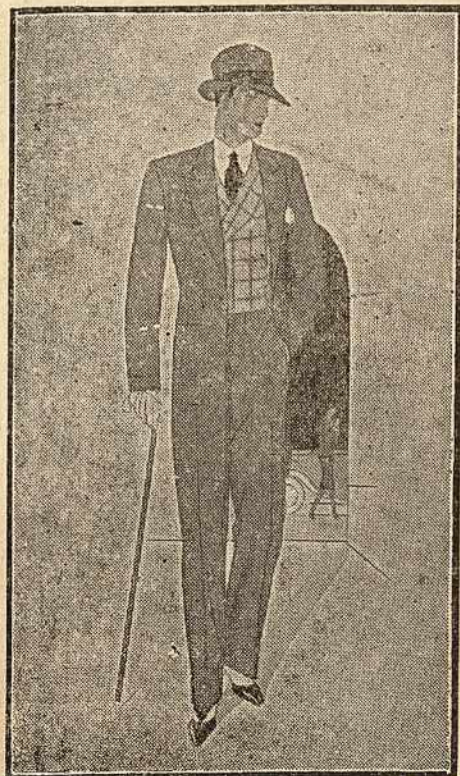
Vila Prudente

Fone 63-5294

São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui

Ateikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

KALĒDINIS LANKYMAS

Lietuviai kunigai pradėjo lankyti už Zelinos ribų gyve nančius tautiečius. Praėjusią savaitę buvo lankoma Moka. Pagal lietuvišką paprotį lankymo metu dalinamos Kūčių plotkelės.

VILA ANASTAZIJOS LIETUVIAMS

Pranešame, kad šį mėnesį t.y. spalio 25 dieną šios apylinkės lietuviams lietuviškų pamaldų nebus. Sekančios pamaldos bus lapkričio mėnesio 29 dieną.

LAIKRAŠČIO PRENUMERATA

Užmokėjo Antanas Kučinskas 3:0 ir auka 100 cr., Juozas Klimašauskas 300 cr., P. Piras aukojo 50 cr., Emilija Tumonis 500 cr., Bronius Ramonas 500 cr., Birutė Kutka da Silva 500 cr.. Už paramą visiems nuoširdus ačiū.

JAU UŽSISAKĖ «MŪSŲ LIETUVĄ» 1960 METAMS

Dirsėjus Reinis iš Vila Granada pirmasis ir Juozas Staniukynas iš Vila Marijana apsimokėdamas rėmėjo prenumeratą 500 cr..

— Š. m. spalio mėn 8 d. 10 val. buvo pakviestas bei dalyvavo Respublikos Prezidento Dr. Juscelino Kubitschek sutikime, kuris atvyko į São Paulo dalyvauti Gubernatorių Konferencijoje;

Spalio 8 d. 18 val. dalyvavo Prancūzijos finansų Ministerio p. Antoine Pinay sutikime, kuris atvyko į São Paulo su oficialiu vizitu, ir

Š. m. mėn. 10 d. Kinijos generalinis Konsulas São Pauloje p. Johnson Sheng su Ponia suruošė Kinijos Respublikos Tautinės Šventės progą savo

rezidencijoje Av. 9 de Julho, 4499, oficialų priėmimą, į kurį buvo pakviesti ir dalyvavo São Paulo valdžios ir vietos kinų kolonijos Atstovai bei Konsulų Korpusas jų tarpe ir Lietuvos Konsulas A. Polišaitis su Ponia.

IŠVAŽIAVIMAS PAJŪRIN

Vyrų Brolija praėjusį sekmadienį savosusirinkime, tarp kitų dalykų, nutarė suruošti 29 d. lapkričio išvažiavimą pajūrinį į Santos Norintieji dalyvauti pikninke prašomi registruotis pas Brolijos pirmininką Juozą Baužį ir kitus Brolijos valdybos narius

Taip pat pikninkan vyks ir L.K. Bendruomenės choras. Choristai vyks atskiru autobusu.

— Laiškai: W. Urbanavičius M. Slautienė, J. Buzaitė, R. Dovycaitis, M. Seiunienė, V. Balčiūnas, J. Jodelis, M. Klišienė, M. Vinkšnaitienė, V. Šulis, M. Vitkūnienė, A. Pumpūnienė.

— Leonas Kozakas ir Vladzė Bartasevičiūtė šį šeštadienį sumainys žiedus Vila Zelinos parapijos bažnyčioje.

— Moterystės luoman ruošiasi: Hermanas Lazdauskas su Sofija Paulauskaite, Jurgis Kavaliūnas su Dominika Aza ravičiūte Nelson Navogin su Vilma Zabielaite, J. Jurčikonis su Luzia Palma. Antanas Tamulis su Aparecida Alagayer.

— Grafica «Vytis» lietuviškai radijo programai per Radio Nove de Julho paaukoje tris tūkstančius kruzeirų. Už reikšmingą auką lietuviškos programos vadovybė nuoširdžiai dėkoja. Lietuvišką programą radijo bangomis tik tol girdėsime, kol ją klausytojai jai rems savo aukomis.

Sutvirtinimo Sakramentas

Vila Zelinoje bus teikiamas 15 d. lapkričio. Iš anksto reikia užsirašyti paslietuvių kunigus Vila Zelinoje Gimnazijos ar seselių mokyklų mokiniai užsirašo ir gauna atatinamas korteles pas seseles mokykloje. Užsirašyti galima tik ligi 8 d. lapkričio.

MISIJOS

Prieš pora savaitių į Rio de Janeiro išvykę tėvas J. Bružikas S. J. susižeidė koją ir keliolika dienų turėjo praleisti lovoje, dabar jau veda Sostinės lietuviams Misijas. Misijas baigs sekantį sekmadienį t.y. Kristaus Valdovo Šventėje 11 lenkų bažnytelėje. Tą pačią dieną 6 val. vakare pradės savaitės Misijas Duque de Caxias lietuviams. Visų Šventei tikisi grįžti į São Paulo.

PAMALDOS UŽ A.A. TĒVA MIKALAUŠKĄ

Vėlinių dieną 5 val. p.p. Araça kapuose, koplyčioje, kur yra palaidotas a. a. tėvas Vladas Mikalanskas, tėvas Bružikas aukos šv. Mišias už jo sielą. Šv. Mišias užpraše Mocos moterys. Visi galintieji prašomi atvykti pasimelsti.

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

Visų Šventų Dieną bus laikomos Bom Retire ir Casa Verde.

— Argentinoje, Patagonijos pakrantėse pasirodė paslaptingi povandeniniai laivas Keno tas laivas lig šiol nustatyti nepavyko.

— Maskva pageidautų, kad Italijos prezidentas oficialiai apsilankytų Maskvoje.

— Kuboje. Camaguey provincijos komandantas Hubert Matos. Fidel Castro įsakymu buvo areštuotas. Areštuotasis yra jaunas mokytojas, kuris revoliucijos pradžioje prie jos prisidėjo ir visą laiką dalyvavo fronte. Fidel Castro sukilimą laimėjus, Hubert Matos buvo atsakomings pareigos. Paskutinių metų buvo Camaguey provincijos komandantu. Matos yra antikomunistas ir moderuotas žemės reformos atžvilgiu. Fidel Castro bijo, kad jis jo nenuverstų.

— Brazilija praėjusiais metais Čilėje krepšinio žaidime laimėjo pasaulinio nugalėtojo vardą. Tačiau šiais metais įvykusioje Pan Amerikos žaidynėse Čikagoje, teišsikovojo tik trečią vietą. Brazilijai praloše Meksikai ir Amerikai. Tokioje padėtyje buvo ir Porto Rico, tačiau jo riaktinė daugiau taškų surinko ir užėmė antrą vietą. Amerika laimėjo pirmą vietą. Brazilijai teko tik trečia vieta.

— Advokatė Irėnė Gritenaitė, prieš pora metų baigusi São Paulo Katalikų Universiteto teisių fakultetą, turi savo raštinę miesto centre, Rua Bitencourt Rodrigues, 31 - 3° and. Fone 36 0227. Namų telefonas: 63-3797, V. Prudente, R. Coelho Neto, 281.

LIN YUTANG S. PAULYJE

Žinomas kinų filosofas ir rašytojas p. Lin Yutang, grįždamas iš Brazilijos naujosios sostinės Brasilija, apsistojo porai dienų São Paulo mieste,

ESCRITORIO CONTABIL NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. Nro 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumentus, sudaro sutartis surašo prašymus ir kitos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-2767 - S. Paulo

CARLOS

RESTORANAS SU ŠOKIAIS

Paruosiam Kauno ir Rygos valgius

Jauki broliu latviu aplinkuma

Muzika europietiska ir moderniska

Atidarytas nuo 16 iki 3 val. ryto

Rua Augusta, 926 * Tel. 36-5862 * S. Paulo

Paieskoma Patarnautoja

LIETUVĖ lengviems namų darbams. Atlyginimas: 4000 kruz., išlaikymas ir atskiras kambarys. Kreiptis į ponią Danutę - tel. 61 41-59.

Vincas Povilas Tubelis

LIETUVIS ADVOKATAS

Kai Jums reiks kokio nors patarnavimo, kreipkitės į savo tautietį

RAŠTINĖ
Rua Boa Vista, 133
5^a andar - sala 11

S. PAULO

REZIDENCIJA:
R. Abauna, 36
Moinho Velho,
Fone 63-6273

Gera kokybė, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tikrai

ANTANO PAVILONIO

Manufatura de «Botões Estrela»

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 116, caixa postal 4118 - Vila Zelina, Tel. (recados): 63-1987, São Paulo. Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.